

ВІД РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

неофіційний переклад

РЕКОМЕНДАЦІЇ Ради Європи № R (99)15 від 9 вересня 1999 року

“ПРО ВИСВІТЛЕННЯ У ЗАСОБАХ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ВИБОРЧИХ КОМПАНІЙ”

КОМІТЕТ МІНІСТРІВ РАДИ ЄВРОПИ, згідно зі статтею 15(b) Статуту Ради Європи –
Беручи до уваги важливу роль засобів масової інформації у сучасному суспільстві особливо під час виборів,

Наголошуючи, що основний принцип редакційної незалежності засобів масової інформації набуває особливої важливості під час виборів,

Усвідомлюючи необхідність враховувати значну різницю, яка існує між друкованими і надрукованими засобами масової інформації,

Підкреслюючи, що висвітлення виборів електронними засобами масової інформації повинно бути чесним, зваженим і неупередженим,

Беручи до уваги, що громадське радіо і телебачення несуть особливу відповідальність за правдиве і повне відображення виборів, в тому числі це може бути надання ефірного часу політичним партіям і кандидатам,

Враховуючи, що особливу увагу потрібно приділяти певним особливостям висвітлення виборчих кампаній, таким як розповсюдження результатів опитування громадської думки, платна політична реклама, право відповіді, дні для меркування і надання передвиборного часу,

Підкреслюючи важливу роль заходів саморегулювання з боку самих працівників засобів масової інформації, наприклад, у формі статутів, які встановлюють напрямки відповідної діяльності з метою відповідального, точного і правдивого висвітлення виборчих кампаній,

Визнаючи додатковий зміст заходів регулювання і саморегулювання у цій області,

Будучи переконаним у корисності відповідних меж висвітлення виборів заходами масової інформації для сприяння вільним і демократичним виборам, враховуючи різні юридичні і практичні підходи держав-членів у цій області і той факт, що вона може регулюватись різними галузями права,

Усвідомлюючи, що будь-які правила висвітлення виборів повинні відповідати основному принципу свободи вираження поглядів, що захищається статтею 10 Європейської Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, з урахуванням її тлумачення Європейським судом з прав людини,

Згадуючи основні принципи Резолюції № 2, прийнятій на 4-ій Конференції міністрів з політики щодо засобів масової інформації (Прага, грудень 1994 року) і Рекомендацій № R (96)10 Комітету Міністрів по гарантуванню незалежності громадського радіо і телебачення,

Р е к о м е н д у є урядам держав-членів дослідити шляхи забезпечення дотримання принципів правдивості, зваженості і неупередженості при висвітленні виборчих кампаній засобами масової інформації і розглянути вживання заходів по впровадженню цих принципів у законодавстві належним чином у відповідності конституційного права.

Додаток

Сфера застосування Рекомендацій

Принципи правдивості, зваженості і неупередженості при висвітленні виборчих кампаній засобами масової інформації повинні застосовуватись під час всіх видів виборів, які проходять у державах-членах, тобто, президентських, виборів до законодавчих органів, регіональних і, де можливо, до місцевих органів і під час референдумів.

Ці принципи повинні також застосовуватись належним чином стосовно засобів масової інформації, які висвітлюють вибори, що проходять за кордоном, особливо, якщо повідомлення цих засобів масової інформації надходять до громадян держави, де проходять ці вибори.

I. Заходи, що стосуються друкованих засобів масової інформації

1. Свобода преси

Рамки регулювання висвітлення виборів засобами масової інформації не повинні суперечити редакторській незалежності газет і журналів і їх праву висловлювати політичні симпатії.

2. Друковані засоби масової інформації, які належать органам державної влади

Держави-члени повинні вжити заходів, які б забезпечили висвітлення виборчих кампаній друкованими виданнями органів державної влади правдиво, зважено і неупереджено без дискримінації чи підтримки будь-яких політичних партій або кандидатів.

Якщо такі видання приймають платну політичну рекламу, вони повинні забезпечити однакове ставлення, без дискримінації, до всіх політичних суперників і партій, які роблять запит на придбання місця для розміщення реклами.

II. Заходи, що стосуються електронних засобів масової інформації

1. Загальні положення

Під час виборчих кампаній рамки регулювання повинні підтримувати і сприяти плюралістичному висловленню думок через електронні засоби.

Наряду з повагою до редакційної незалежності теле-радіомовників межі регулювання повинні також вказувати на обов'язок висвітлювати виборчі кампанії правдиво, зважено і неупереджено в загальних програмах радіо і телебачення. Цей обов'язок стосується як громадського, так і приватного радіо і телебачення у відповідних сферах.

В тих державах-членах, де поняття “передвиборний час” визначається внутрішнім законодавством, норми щодо правдивого, зваженого і неупередженого висвітлення виборчих кампаній повинні поширюватись і на цей період.

2. Програми новин і поточних, подій

У разі, якщо на це не вказує саморегулювання, держави-члени повинні вжити заходи, за яких громадське і приватне радіо і телебачення повинні бути особливо правдивими, зваженими і неупередженими у програмах новин і поточних подій, включаючи програми з дискусіями, такі як інтерв'ю і дебати.

Радіо і телебачення не повинні надавати будь-яких привілеїв органам державної влади у цих програмах. Це питання повинно бути адресоване через відповідні заходи саморегулювання. Держави-члени можуть розглянути, де відповідним органам влади, які контролюють висвітлення виборів, потрібно надати повноваження втручатись для виправлення можливих недоліків.

3. Інші програми

Особливу увагу слід приділяти програмам, які не є програмами новин чи поточних подій, і які напряму не пов'язані з кампанією, але які можуть також вплинути на виборців.

4. Вільний ефір для політичних партій/кандидатів на громадському радіо і телебаченні

Держави-члени можуть розглянути доцільність включення у межі регулювання положень, згідно з якими вільний ефір надається політичним партіям/кандидатам на громадському радіо і телебаченні у виборчий час.

Надання такого ефіру завжди повинно бути справедливим і недискримінаційним, на основі зрозумілих і об'єктивних критеріїв.

5. Платна політична реклама

В державах-членах де політичним партіям і кандидатам дозволяється купувати місце для реклами у виборчих цілях, межі регулювання повинні забезпечити, щоб:

- можливість купувати місце для реклами надавалась всім партіям-конкурентам на рівних умовах і за рівну плату;

- громадськість знала про те, що повідомлення є платною політичною рекламою.

Держави-члени можуть розглянути введення в межи регулювання норми про обмеження розміру місця для політичної реклами, які та чи інша партія чи кандидат можуть купити.

III. Заходи, що стосуються друкованих і електронних засобів масової інформації

1. Заборона розповсюдження виборчих повідомлень (“Day of reflection”)

Держави-члени можуть розглянути переваги включення до меж регулювання норми про заборону розповсюдження виборчих повідомлень на користь кандидатів за день до виборів.

2. Опитування громадської думки

Межи регулювання чи саморегулювання повинні забезпечити, щоб засоби масової інформації при розповсюдженні результатів опитування громадської думки надавали достатню інформацію для оцінювання опитування. Зокрема, це може бути інформація:

- з назвою політичної партії чи іншої організації, яка фінансувала опитування;
- про організацію, яка проводить опитування, і методологію, яка використовувалась;
- про модель і коефіцієнт помилок опитування;
- про дату і/або період проведення опитування.

Всі інші питання про представлення засобами масової інформації результатів опитування повинні вирішуватись самими засобами масової інформації. Будь-яке обмеження з боку держав-членів, що стосується заборони публікувати/передавати по радіо чи телебаченню результати опитування (з намірами голосування) в день голосування або за кілька днів до виборів повинні відповідати статті 10 Європейської Конвенції “Про захист прав людини та основоположних свобод” 1950 р. згідно з її тлумаченням Європейським судом з прав людини.

Це ж стосується і виїзних опитувань, коли держави-члени можуть розглянути можливість заборони засобам масової інформації повідомляти про результати таких опитувань, до закриття всіх виборчих дільниць в державі.

3. Право відповіді

Виборча кампанія проходить короткий час, і будь-який кандидат чи політична партія, яким надається право відповіді за національним законом, повинні мати можливість скористатись цим правом під час проведення кампанії.

IV. Заходи по захисту засобів масової інформації під час виборів

1. Невтручання органів влади

Державні органи влади повинні утримуватись від втручання в діяльність журналістів та інших працівників засобів масової інформації з намірами впливу на вибори.

2. Захист від нападів, залякування та інших протизаконних засобів впливу на засоби масової інформації

Державні органи влади повинні зробити відповідні кроки для ефективного захисту журналістів та інших працівників засобів масової інформації і їх приміщень. Цей захист не повинен перешкоджати їм виконувати свою роботу.

Примітка від перекладача. До матеріалів Рекомендацій додається Пояснювальна записка за вказаною е-адресою.

Переклад з англ. Віри Брижко.

Режим доступу: [//www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/CM/Rec\(1999\)015&ExpMem_en.asp](http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/CM/Rec(1999)015&ExpMem_en.asp)
